

Håndbok i naturvennlig tilrettelegging

Elisabeth Sæthre, Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder i *Naturvennlig* tilrettelegging. Veilederen handler om fysisk tilrettelegging for friluftsliv og hvordan dette kan gjøres på en måte som ivaretar et helhetlig miljø- og samfunnsperspektiv og spesifikt tar hensyn til naturen.

Formålet med veilederen er:

- Å legge til rette for økt friluftslivsaktivitet
- Hindre unødig skade på planteliv, dyreliv og kulturminner
- Bidra til helhetlig planlegging der alternative virkemidler for å stimulere til friluftslivsaktivitet vurderes først

I veilederen beskrives generelle prinsipper og gjennomføringsprinsipper for naturvennlig tilrettelegging. De generelle prinsippene må ivaretas først. De er:

- Inkluder friluftsliv i kommunens helhetlige planarbeid – *både samfunns- og arealperspektiv*
- Skap god balanse mellom områder med og uten tilrettelegging
- Vurder alternative virkemidler for å stimulere til aktivitet – *opplæring, informasjon m.m.*
- Sats på nærmiljøet – *når flest, størst nytte, størst behov*
- Involver relevante målgrupper og samarbeidspartnere – *det er mange muligheter!*
- Vurder alltid universell utforming

Når det er bestemt at et område, stort eller lite, skal tilrettelegges blir gjennomføringsprinsippene relevante. Disse er:

- Lage detaljerte planer – *inkl. planer for drift og vedlikehold*
- Varier graden av tilrettelegging
- Begrens inngrepene – smått, men godt nok
- Samle inngrepene
- Utnytt terrengformene og skap variasjon
- Bygg ikke ned attraksjonene
- Velg holdbare, stedegne materialer tilpasset landskapet
- Unngå å bidra til forsopling
- Velg klimatilpassede løsninger

Veilederen beskriver nærmere hvilke vurderinger som må gjøres av hensyn til topografi, landskap, plante- og dyreliv. Den beskriver også spesielle hensyn som må tas i strandsonen og i verneområder. Til sist følger nærmere omtale av turveier, stier og løyper, aktivitets- og oppholdsområder, parkeringsplasser og informasjonstiltak.

Veilederen beskriver i hovedsak generelle prinsipper og i noen, men mindre grad, konkrete detaljer. Det henvises derfor innledningsvis til flere relevante nettsteder som gir mer detaljert informasjon.